

AAN DE SLAG MET AFVAL

DOE-OPDRACHTEN

7-9 JAAR

INLEIDING

Onderdeel van de website 'Aan de slag met afval' zijn verschillende doe-opdrachten die erop zijn gericht om het thema afval extra tot leven te brengen.

Alle doe-opdrachten zijn gecategoriseerd met symbolen, die aangeven hoe de opdracht ingezet kunnen worden op de groep.

- Δ Doe-opdracht die met de hele groep kan worden uitgevoerd.
- O Doe-opdracht voor de kinderen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.
- Doe-opdracht voor gemengde leeftijdsgroepen.
- ♣ Doe-opdracht met vervolgsuggesties.

Voor 7-9 jarigen zijn er drie doe-opdrachten. Bij elke doe-opdracht is een doeblad voor de kinderen. De opdracht Verpakkingsboodschap is uitgewerkt in twee varianten.

OVERZICHT DOE-OPDRACHTEN 7-9 JAAR

Doe-opdracht 1A: Verpakkingsboodschap	Pagina 2
Doe-opdracht 1B: Verpakkingsboodschap PMD	Pagina 4
Doe-opdracht 2: Afval, Let's clean it up!	Pagina 6
Doe-opdracht 3: Spel over verpakkingen	Pagina 7

Groep 1-8

Doe-opdracht 1-8: Supporter van Schoon	Pagina 8
----------------------------------------	----------

PRINTABLES KINDEREN 7-9 JAAR

Doe-opdracht 1A: Verpakkingsboodschap	Pagina 9
Doe-opdracht 1B: Verpakkingsboodschap PMD	Pagina 10
Doe-opdracht 2: Afval, Let's clean it up!	Pagina 11
Doe-opdracht 3: Spel over verpakkingen	Pagina 12

DOE-OPDRACHT 1A: Verpakkingsboodschap

Categorie

Δ Doe-opdracht die met de hele groep kan worden uitgevoerd.

O Doe-opdracht voor de kinderen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Toelichting

De kinderen voeren deze opdracht gedeeltelijk zelfstandig uit met een groepje. Hiervoor kan het doeblad van deze doe-opdracht worden geprint en uitgedeeld.

Kernwoorden

Scheiden van materialen, recyclen, verpakkingsmateriaal.

Nodig

- Verschillende voorbeelden van materialen: plastic (zakje, rietje, verpakking), glas (leeg potje of flesje), papier (van lege envelop of restpapier van knutselwerk), blik (drankblikje)
- Verschillende A3-vellen met als titel: verpakkingsmateriaal.
- Tijdschriften/reclamefolders van supermarkten en winkels met voorbeelden van verpakkingsmateriaal.
- Scharen en lijm.
- Tablet of pc met internettoegang.
- Informatie over gescheiden inzameling in de gemeente. Welke soorten verpakkingsafval worden in de gemeente waar de kinderen wonen apart ingezameld?

OPBOUW

Introductie

Introduceer het woord 'verpakkingsmateriaal' bij de kinderen door middel van het spel galgje en voer een gesprek aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is verpakkingsmateriaal en waar komt het vandaan?
- Wie kan er voorbeelden noemen van verpakkingsmateriaal? Laat de kinderen de voorbeelden zien.
- Wat doen we met lege verpakkingsmaterialen? Bijvoorbeeld: wat doe je met een leeg plastic boterkuipje?
- Laten we het slingeren of ruimen we het op? Waar gaat het dan naartoe?

Kern

Verpakkingsmateriaal kun je sorteren. Plastic bij plastic en karton en papier in de papierbak.

- Wat gebeurt er met verpakkingsmateriaal als mensen het apart van elkaar weggooien? Antwoord: Er worden nieuwe producten van gemaakt. Dit heet recyclen.
- Hoe denken jullie dat dit werkt? Welke vragen hebben jullie hierover? Wat zou je nog willen weten?

Op www.aandeslagmetafval.nl/bsa/bsa-activiteiten kun je met de kinderen een filmpje kijken.

- Kunnen de kinderen hun eigen vragen beantwoorden? Wat weten ze nu?
- Hoe zorgen we er samen voor dat alles in de goede afvalbak komt, zodat we het kunnen recycleren?

Verdeel de kinderen in groepen en deel het doeblad 'Verpakkingsboodschap' uit. Leg de kinderen uit dat ze posters gaan maken waarmee ze laten zien waar je je afval (plastic, glas, papier en karton, restafval) moet weggooiden. Kies voor materialen die in jullie gemeente worden ingezameld.

De kinderen gaan in tijdschriften op zoek naar afbeeldingen van verpakkingsmateriaal. Deze verzamelen ze per categorie. Vervolgens werkt elk groepje een categorie uit. De kinderen maken een poster om mensen op te roepen hun afval op de juiste plek in te leveren.

Als iedereen begrepen heeft wat ze moeten doen, kunnen de kinderen zelfstandig aan het werk met hun groepje.

Afrondende opdracht/evaluatie

Besprek in de kring per groepje de posters met de kinderen op basis van de inhoud, de vormgeving, de uitvoering en het teamwerk. Laat de overige kinderen tips en tops bedenken en hang de posters op.

- Wat hebben ze gemaakt en gevonden? Wat is de categorie? Bijv. GLAS. Schrijf dit op de poster.
- Waar moet de afvalsoort worden ingezameld? Bijvoorbeeld: GLAS hoort in de glasbak.
- Welke boodschap hebben de kinderen op de poster gezet? Is deze boodschap voor iedereen duidelijk genoeg?

DOE-OPDRACHT 1B: Verpakkingsboodschap PMD

Categorie

Δ Doe-opdracht die met de hele groep kan worden uitgevoerd.

O Doe-opdracht voor de kinderen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Toelichting

De kinderen voeren deze opdracht gedeeltelijk zelfstandig uit met een groepje. Hiervoor kan het doeblad van deze doe-opdracht worden geprint en uitgedeeld.

Kernwoorden

Scheiden van materialen, recyclen, verpakkingsmateriaal, PMD (plastic, metaal, drankkartons).

Nodig

- Verschillende voorbeelden van materialen: PMD (plastic zakje, rietje, plastic verpakking van broodbeleg, drankblikje, drankkarton of pakje drinken), glas (leeg potje of flesje), papier (van lege envelop of restpapier van knutselwerk)
- Verschillende A3-vellen met verpakkingsmateriaal als titel: glas, PMD, papier en karton, restafval
- Tijdschriften/reclamefolders van supermarkten en winkels met voorbeelden van verpakkingsmateriaal.
- Scharen en lijm.
- Tablet, laptop met internettoegang.
- Informatie over PMD-inzameling in de gemeente. Welk PMD-afval wordt in de gemeente waar de kinderen wonen ingezameld? Gebruik hiervoor de website van de gemeente.

OPBOUW

Introductie

Introduceer het woord 'verpakkingsmateriaal' bij de kinderen door middel van het spel galgje, en ga het gesprek aan, aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is verpakkingsmateriaal en waar komt het vandaan?
- Wat is PMD en waar is het een afkorting van? (PMD staat voor plastic afval, metaal afval en drankkartons)
- Wie kan er voorbeelden noemen van PMD verpakkingsmateriaal? Laat de kinderen de voorbeelden zien. Welke verpakkingsmaterialen zijn er nog meer?
- Wat doen we met lege verpakkingsmaterialen? Bijvoorbeeld: Wat doe je met een pak als de melk op is?
- Laten we het slingeren of ruimen we het op? Waar gaat het dan naartoe?

Kern

Verpakkingsmateriaal kun je sorteren. Plastic en blikjes bij PMD-afval en papier en karton in de papierbak.

- Wat gebeurt er met verpakkingsmateriaal als mensen het apart van elkaar weggooien?
Antwoord: Er worden nieuwe producten van gemaakt. Dit heet recyclen.
- Hoe denken jullie dat dit werkt? Welke vragen hebben jullie hierover? Wat zou je nog willen weten?

Op www.aandeslagmetafval.nl/bs0/bs0-activiteiten kun je met de kinderen een filmpje kijken.

- Kunnen de kinderen hun eigen vragen beantwoorden? Wat weten ze nu?
- Hoe zorgen we er samen voor dat alles in de goede afvalbak komt, zodat we het kunnen recyclen?

Verdeel de kinderen in groepen en deel het doeblad 'Verpakkingsboodschap PMD' uit. Leg de kinderen uit dat ze posters gaan maken waarmee ze laten zien waar je je afval (PMD, glas, papier en karton, restafval) moet weggooien. Kies voor materialen die in jullie gemeente worden ingezameld.

De kinderen gaan in tijdschriften op zoek naar afbeeldingen van verpakkingsmateriaal. Deze verzamelen ze per categorie. Vervolgens werkt elk groepje een categorie uit. De kinderen maken een poster om mensen op te roepen hun afval op de juiste plek in te leveren.

Als iedereen begrepen heeft wat ze moeten doen, kunnen de kinderen zelfstandig aan het werk met hun groepje.

Afrondende opdracht/evaluatie

Besprek in de kring per groepje de posters met de kinderen op basis van de inhoud, de vormgeving, de uitvoering en het teamwerk. Laat de overige kinderen tips en tops bedenken en hang de posters op.

- Wat hebben ze gemaakt en gevonden? Wat is de categorie? Bijvoorbeeld: PMD. Schrijf dit op de poster.
- Waar moet de afvalsoort worden ingezameld? Bijvoorbeeld: PMD hoort in een aparte PMD-zak of -bak.
- Welke boodschap hebben de kinderen op de poster gezet? Is deze boodschap voor iedereen duidelijk genoeg?

DOE-OPDRACHT 2: Afval, let's clean it up!

Categorie

O Doe-opdracht voor de kinderen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.

Doe-opdracht voor gemengde leeftijdsgroepen.

Toelichting

Deze doe-opdracht is gericht op ontdekken. De kinderen gaan in kleine groepjes (4 à 6 kinderen) aan de slag in de nabije omgeving van de bso. Voor deze opdracht kunnen verschillende leeftijdsgroepen samenwerken. De kinderen voeren deze opdracht zelfstandig in groepjes uit aan de hand van het doeblad van deze doe-opdracht.

Kernwoorden

Opruimen, scheiden en/of sorteren, zwerfafval.

Nodig

- Een omgeving met zwerfafval. Dit kan een nabijgelegen park of speeltuin zijn.
- Een foto van een vervuilde omgeving en dezelfde omgeving opgeruimd.
- Er moet op het bso-terrein een mogelijkheid zijn voor de kinderen om het zwerfafval te sorteren.
- Camera's.
- Plastic handschoenen, afvalzakken en prullenbakken. Als je je als bso inschrijft op www.supportervanschoon.nl en een opschoonactie aanmeldt kun je (gratis) opschoonmateriaal bestellen.

OPBOUW

Introductie

Introduceer het woord zwerfafval.

- Vraag welke twee woorden ze herkennen in het woord zwerfafval.
- Laat ze twee foto's zien van een omgeving voor en nadat deze is opgeruimd. Wat valt op?

Kern

Verdeel de kinderen in groepen en deel het doeblad 'Afval, let's clean it up!' uit. Als iedereen begrepen heeft wat ze moeten doen, kunnen de kinderen zelfstandig aan het werk met hun groepje. De kinderen worden hierbij begeleid door een pm-er.

Afrondende opdracht/evaluatie

Bespreek in de kring per groep de collages die de kinderen hebben gemaakt en hang de posters op.

DOE-OPDRACHT 3: Spel over verpakkingen

Categorie

- Δ Doe-opdracht die met de hele groep kan worden uitgevoerd.
- O Doe-opdracht voor de kinderen om zelfstandig of in kleine groepen uit te voeren.
- Doe-opdracht voor gemengde leeftijdsgroepen.

Toelichting

In deze doe-opdracht maken de kinderen samen hun eigen memoryspel over verpakkingsmateriaal. De kinderen werken zelfstandig in kleine groepjes, waarbij ze per groepje verschillende sets kaartjes maken voor één afvalsoort (bijvoorbeeld: 5 x 2 kaartjes met daarop soorten plastic verpakkingsmateriaal). Samen met de kaarten van de rest van de groep komt het hele memoryspel tot stand. De instructies voor het maken van het spel staan op het doekblad van deze doe-opdracht.

Kernwoorden

Memoryspel, verpakkingsmateriaal, glas, papier en karton, blik, plastic.

Nodig

- Dik papier (al dan niet gekleurd), tekenpapier.
- Potloden en/of teken-/schrijfmateriaal.
- Oude tijdschriften.
- Scharen en lijm.

OPBOUW

Introductie

Introduceer de activiteit met een afbeelding. Laat de kinderen het thema raden. Vraag vervolgens wat het thema betekent en of ze voorbeelden kunnen noemen van soorten verpakkingsmateriaal (glas, plastic, papier en karton, blik, hout). Schrijf deze voorbeelden op het bord. Dit worden de onderwerpen voor het memoryspel. Vul daar waar nodig de voorbeelden van de kinderen aan.

Kern

Vertel de kinderen dat ze hun eigen memoryspel gaan maken. Laat de kinderen beschrijven hoe het spel werkt en wat je ervoor nodig hebt om het te spelen. Deel de kinderen in groepjes in en bepaal hoeveel setjes kaarten de verschillende groepjes gaan maken. Deel het doekblad van de doe-opdracht uit.

Afrondende opdracht

Speel met de hele groep het memoryspel.

GROEP 1-8

DOE-OPDRACHT GROEP 1-8: Supporter van Schoon

Categorie

Doe-opdracht voor gemengde leeftijdsgroepen.

Kernwoorden

Schone leefomgeving, opruimactie, samenwerken, zwerfafvalvrij.

Nodig

- Vuilniszak, eventueel handschoenen en grijper.
- Als je je bso inschrijft via www.supportervanschoon.nl en een actie aanmeldt, krijg je een code waarmee je (gratis) materialen kunt bestellen om veilig de buurt te kunnen opschonen.

Vorbereiding

Inventariseer hoeveel groepen kinderen en collega's mee willen doen. Meld je bso aan als Supporter van schoon op www.supportervanschoon.nl.

Dat is handig als je:

- gratis actiematerialen, zoals hesjes, vuilniszakken en handschoenen wilt bestellen in de webshop.
- wilt weten waar bij jou in de buurt acties plaatsvinden óf zelf een actie wilt organiseren.
- mee wilt doen aan leuke acties van Supporter van Schoon.
- de laatste nieuwtjes, handige tips en inspirerende verhalen wilt ontvangen.

OPBOUW VAN DE ACTIVITEIT

Introductie

Besprek met de kinderen wat het doel is van de opschoonactie. We gaan onze buurt opruimen! Leg uit waarom zwerfafval niet hoort op straat.

Kern

Zorg dat iedereen de juiste spullen heeft om veilig en succesvol op te kunnen ruimen in de buurt van de bso. Spreek heldere regels af, bijvoorbeeld over wat je wel en niet opraapt en een tijd. Zorg dat de jonge kinderen goed begeleid worden. Ruim met elkaar een van te voren gedefinieerd gebied rond de bso helemaal op.

Afrondende opdracht

Breng al het verzamelde afval bij elkaar en benoem hoe fijn het is voor mens, dier en groen dat dit uit het milieu is gehaald. Hoe ziet de omgeving er nu uit? Wat vond iedereen ervan om dit te doen?

DOEBLAD 1A: Verpakkingsboodschap

Deze opdracht doe je samen met een groepje.

Wat ga je doen?

Vandaag ontdek je alles over verpakkingsafval. Als je klaar bent, weet je welke verpakkingsmaterialen er allemaal zijn. Je kunt dan zeggen van welke materialen een verpakking is gemaakt en in welke afvalbak de lege verpakking moet.

Nodig

- Een wit A3-vel papier en dikke en dunne stiften.
- Een paar tijdschriften en supermarktfolders, scharen en lijm.

AAN DE SLAG!

Stap 1 Neem het vel papier. Bekijk samen voor welk soort verpakkingsafval jullie een poster gaan maken. Elk groepje heeft een andere soort verpakkingsafval (glas, plastic, blik, papier/karton, restafval)

Stap 2 Kunnen jullie voorbeelden opnoemen van producten die zijn gemaakt van jullie soort verpakkingsmateriaal? Denk ook aan de voorbeelden die de juf of meester heeft laten zien.

Stap 3 Je gaat samen een poster maken. Je wil met de poster anderen laten zien welke verpakkingen allemaal apart weggegooid moeten worden. En in welke afvalbak de lege verpakkingen moeten.

Stap 5 Pak de tijdschriften erbij en ga op zoek naar plaatjes van verpakkingen die zijn gemaakt van jullie verpakkingsmateriaal. Dus verpakkingen van glas, papier en karton, plastic etc. Knip alle plaatjes uit en plak ze allemaal op de poster. Hou op de poster nog ruimte over om tekst op te schrijven. Teken op de poster eventueel ook een bak of zak waar het afval in moet.

Stap 6 Bedenk een tekst waarmee je andere mensen uitlegt waar ze hun verpakkingsafval moeten inleveren. Bijvoorbeeld: Doe al je glazen potjes en flessen in de glasbak!

Stap 7 Hang de poster op. Zo kan iedereen zien wat jullie hebben gemaakt en kun je van elkaar leren!

DOEBLAD 1B: Verpakkingsboodschap PMD

Deze opdracht doe je samen met een groepje.

Wat ga je doen?

Vandaag ontdek je alles over verpakkingsafval en over PMD. PMD staat voor Plastic, Metaal (blikjes) en Drankenkartons (drinkpakken). In sommige gemeenten gaat dit PMD-afval samen in één zak.

Als je klaar bent, weet je welke verpakkingsmaterialen er allemaal zijn. Je kunt dan zeggen van welke materialen een verpakking is gemaakt en in welke afvalbak de lege verpakking moet.

Nodig

- Een wit A3-vel papier en dikke en dunne stiften.
- Een paar tijdschriften en supermarktfolders, scharen en lijm.

AAN DE SLAG!

Stap 1 Neem het vel papier. Bekijk samen voor welk soort verpakkingsafval jullie een poster gaan maken. Elk groepje heeft een andere soort verpakkingsafval (PMD, glas, blik, papier/karton, restafval)

Stap 2 Kunnen jullie voorbeelden opnoemen van producten die zijn gemaakt van jullie soort verpakkingsmateriaal? Zit je in het PMD-groepje bedenk dan voorbeelden van plastic, blik en drankkarton. Denk ook aan de voorbeelden die de juf of meester heeft laten zien.

Stap 3 Je gaat samen een poster maken. Je wil met de poster anderen laten zien welke verpakkingen allemaal apart weggegooid moeten worden. En in welke afvalbak de lege verpakkingen moeten.

Stap 5 Pak de tijdschriften erbij en ga op zoek naar plaatjes van verpakkingen die zijn gemaakt van jullie verpakkingsmateriaal. Dus verpakkingen van glas, papier en karton, PMD, etc. Knip alle plaatjes uit en plak ze allemaal op de poster. Hou op de poster nog ruimte over om tekst op te schrijven. Teken op de poster eventueel ook een bak of zak waar het afval in moet.

Stap 6 Bedenk een tekst waarmee je andere mensen uitlegt waar ze hun verpakkingsafval moeten inleveren. Bijvoorbeeld: Doe al je plastic, blikjes en drankpakken in de PMD-zak!

Stap 7 Hang de poster op. Zo kan iedereen zien wat jullie hebben gemaakt en kun je van elkaar leren!

DOEBLAD 2: Afval, let's clean it up!

Vandaag ga je met een groepje in de wijk, in de speeltuin of in het park of dichtbij bso zwerfafval opruimen. Verzamel alles wat je nodig hebt en volg het stappenplan.

Nodig

- Een grote afvalzak.
- Plastic of rubberen handschoenen.
- Een grijper.
- Een fotocamera.

1. Ga op verkenning.
2. Maak een foto van een plek waar je veel zwerfafval ziet.
3. Trek de handschoenen aan en stop al het zwerfafval dat jullie tegenkomen in de afvalzak.
4. Maak nu weer een foto van de plek.
5. Ga zo door totdat je minstens 5 plekken helemaal schoon hebt gemaakt!
6. Klaar? Ga nu terug naar het bso-plein en sorteer hier het afval op de goede plek. Glas hoort bij glas, papier bij papier, plastic bij plastic, fruitresten bij fruitafval en de rest van je afval bij het restafval.
7. Ruim voordat je weer naar binnen gaat al je materiaal netjes op.
8. Verzamel samen met de rest van de klas alle 'voor' en 'na' foto's die jullie gemaakt hebben en maak er een collage van, zodat de rest van de kinderen op bso, maar ook alle pm-ers en ouders, goed kunnen zien wat er is veranderd!

Veel succes!

DOEBLAD 3: Spel over verpakkingen

Je gaat vandaag een memoryspel maken met als onderwerp verpakkingsmateriaal. Hieronder zie je wat je nodig hebt en vind je een stappenplan!

Nodig

- Dik papier en gewoon tekenpapier.
 - Potloden, je liniaal, een schaar en/of teken-/schrijfmateriaal.
 - Tijdschriften.
1. Schrijf je onderwerp in het midden van een wit blaadje, met een cirkel eromheen. Kies uit één van deze woorden: plastic, papier/karton, blik of glas.
 2. Welke soorten verpakkingen van dit materiaal kun je bedenken? Schrijf deze eromheen. Bijvoorbeeld: een plastic PET-flesje, een plastic potje, een plastic tube, enzovoort. Zorg dat je zoveel mogelijk ideeën hebt! Het liefst 5 tot 10 verschillende verpakkingssoorten.
 3. Zoek nu in een tijdschrift naar plaatjes die erbij passen. Let op: voor memory heb je 2 dezelfde plaatjes nodig of 2 plaatjes die heel erg op elkaar lijken!
 4. Pak nu het dikke papier, een liniaal, een schaar en je potloden. Nu ga je 5 setjes kaartjes maken die allemaal 5 x 5 centimeter zijn. In totaal heb je dus 10 vierkante kaartjes. Groepjes die 10 setjes moeten maken hebben in totaal 20 kaartjes. Dus goed tellen en meten!
 5. Als je de kaartjes geknipt hebt, kun je de plaatjes erop plakken of je kunt zelf plaatjes tekenen.
 6. Hebben jullie alle kaartjes af? Verzamel alle setjes van de hele groep en speel memory!